

ВІДГУК

офіційного опонента Худенко Ольги Миколаївни
на дисертацію та автореферат **Сігетія Ігоря Петровича**
**«Розвиток готовності педагогічних працівників до інформаційно-
управлінської діяльності в системі післядипломної освіти»**,
представлені на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних
наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю й доцільністю розбудови системи неперервної освіти, яка слугує для педагогів основою для навчання впродовж життя. Складовою цієї системи є післядипломна педагогічна освіта, зорієнтована на подальший особистісний і професійний розвиток, саморозвиток особистості, розширення індивідуального досвіду, підвищення рівня професіоналізму, задоволення пізнавальних потреб учителів. Серед пріоритетних завдань післядипломного навчання важливе місце посідає розвиток готовності педагогічних працівників до інформаційно-управлінської діяльності.

Тому обрана для здійснення наукового пошуку тема дисертації є насправді актуальною для педагогіки як галузі наукового знання і практичної діяльності, у цілому досліджуваний аспект покликаний сприяти вдосконаленню професійної діяльності педагогічних працівників, зокрема й інформаційно-управлінської.

Позитивно оцінюючи актуальність дослідження теоретичних та прикладних аспектів розвитку готовності педагогічних працівників до інформаційно-управлінської діяльності в системі післядипломної освіти, відзначимо здатність автора до окреслення тих суперечностей, які виникають у зв'язку із вирішенням обраної для розгляду проблеми.

Науковий апарат дисертаційної роботи збалансований. Об'єктом дослідження обрано професійний розвиток педагогічних працівників у системі післядипломної освіти. Предметом дослідження – зміст і педагогічні умови розвитку готовності педагогічних працівників до інформаційно-управлінської діяльності в системі післядипломної освіти.

Мета дослідження, що полягає в теоретичному обґрунтуванні та експериментальній перевірці педагогічних умов та моделі розвитку

готовності педагогічних працівників до інформаційно-управлінської діяльності в системі післядипломної освіти, сформульовано коректно.

Завдання дослідження розв'язано на основі ґрунтовного теоретичного аналізу науково-педагогічної літератури з проблеми розвитку готовності педагогічних працівників до інформаційно-управлінської діяльності; визначення структурних компонентів, критеріїв, показників такої готовності у фахівців; обґрунтування педагогічних умов та розроблення моделі розвитку готовності педагогічних працівників до інформаційно-управлінської діяльності, а також їх експериментальної перевірки. Слід акцентувати на виваженій загальній логіці дисертації, яку відображено в структурі та результатах наукового пошуку. Структура дисертації відповідає логіці дослідження.

Необхідно відзначити логічний узаємозв'язок наукового апарату дослідження, відповідність методів і засобів наукового пошуку поставленій меті та сформульованим завданням. Ігор Петрович задля досягнення мети використав широкий діапазон методів наукового пошуку, зокрема теоретичних: аналіз і синтез, абстрагування і порівняння, моделювання, систематизація та узагальнення наукової інформації; емпіричних: опитування, тестування, експертне оцінювання, педагогічний експеримент; методів математичної статистики, що були використані з метою перевірки результатів педагогічного експерименту, встановлення їх достовірності.

Реалізуюючи завдання дослідження, дисертант ґрунтує свої наукові міркування на достатньому фундаменті теоретико-методологічного опрацювання нормативних положень сучасної освіти, новітніх надбань психології і педагогіки, теорії менеджменту, інформаційного менеджменту.

Змістове наповнення дисертаційного дослідження. Відповідно до логіки дослідження та визначеного наукового апарату в роботі розкрито основні положення. По-перше, необхідно відзначити виважений підхід дисертанта до теоретичного вивчення й трактування сутності ключового поняття «готовність педагогічних працівників до інформаційно-управлінської діяльності» як особистісної та професійної якості, зорієнтованої на вирішення інформаційно-управлінських завдань, яка

забезпечує успішне виконання функцій цілепокладання, планування, організування, координування, стимулювання, контролю, оцінювання й аналізу в освітньому процесі.

Дисертантом обґрунтовано структурні компоненти розвитку такої готовності (мотиваційно-ціннісний, когнітивно-інтелектуальний, операційно-діяльнісний, оцінно-регулятивний), а також їхні критерії (мотиваційний, когнітивний, операційний, оцінний) та показники, виокремлено й три рівні розвитку готовності педагогічних працівників до інформаційно-управлінської діяльності – високий, середній, низький.

Цінність дослідження полягає у визначенні й впровадженні педагогічних умов та моделі розвитку готовності педагогічних працівників до інформаційно-управлінської діяльності в системі післядипломної освіти, чому була присвячена **експериментальна складова дослідження**.

Педагогічні умови дослідник визначає як інструмент забезпечення педагогічного процесу з розвитку готовності педагогічних працівників до інформаційно-управлінської діяльності в системі післядипломної освіти.

І.П. Сігетій обґрунтував такі педагогічні умови розвитку готовності педагогічних працівників до інформаційно-управлінської діяльності в системі післядипломної освіти: стимулювання мотивації педагогічних працівників до опанування інформаційно-управлінської діяльності в контексті її спрямованості на забезпечення кращих освітніх результатів; розвиток когнітивно-інтелектуальної сфери суб'єктів педагогічної діяльності, зорієнтованих на опанування вмінь застосування інформаційно-управлінського менеджменту; створення інформаційно-управлінського ресурсу в закладах післядипломної освіти сучасними засобами інформаційних технологій; розвиток рефлексії та саморефлексії до оцінювання й коригування інформаційно-управлінської діяльності педагогічних працівників, які були покладені в основу педагогічного експерименту.

Задля унаочнення й предметності розвитку готовності педагогічних працівників до інформаційно-управлінської діяльності в системі післядипломної освіти, забезпечення можливості її вивчення як цілісної

системи й дослідження окремих елементів дослідником було розроблено модель розвитку такої готовності. Модель складається зі структурно-змістових елементів, котрі репрезентують ключові позиції та зв'язки, зорієнтовані на опанування педагогічними працівниками компетентностей, які забезпечують розвиток такої готовності.

Експериментальне дослідження здійснювалося впродовж 2014-2019 років на базі Закарпатського інституту післядипломної педагогічної освіти, Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, Комунального закладу «Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти». Дослідно-експериментальна перевірка ефективності впровадження окреслених педагогічних умов дозволила визначити їх дієвість, важливість для системи післядипломної освіти. Результати експерименту засвідчили позитивну динаміку розвитку готовності педагогічних працівників до інформаційно-управлінської діяльності в системі післядипломної освіти.

На нашу думку, дисертант провів кропітку роботу щодо забезпечення вірогідності отриманих даних. Вони досягнуті завдяки раціональному використанню комплексу взаємопов'язаних методів дослідження, цілком адекватних меті й конкретним завданням.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що розроблено навчально-методичний комплекс для педагогічних працівників з удосконалення інформаційно-управлінської діяльності, який містить: навчальний посібник, дидактико-мегодичний ресурс до спецкурсу з теми «Інформаційно-управлінська діяльність в освітніх системах», методичні рекомендації з розвитку готовності педагогічних працівників до інформаційно-управлінської діяльності в системі післядипломної освіти. Ретельний аналіз тексту дисертації дає всі підстави зазначити, що заявлені дисертантом завдання роботи були реалізовані, а наукова новизна здобутих результатів аргументовано доведена послідовним розкриттям низки важливих питань.

Результати дисертаційного дослідження опубліковано в 19 публікаціях автора, 16 з яких одноосібні; 6 статей відображають основні положення

дисертації (з них одна стаття в зарубіжному виданні), 5 мають апробаційний характер, 8 додатково розкривають результати дисертації. Робимо висновок про те, що наукові положення, узагальнення автора достатньо повно викладено в представлених публікаціях.

Про повноту оприлюднення результатів дослідження свідчить і той факт, що автор доповідав та обговорював їх під час роботи численних міжнародних та всеукраїнських науково-практичних та науково-методичних конференцій протягом 2005-2018 рр.

Текст дисертації ідентичний змісту автореферату, відповідає спеціальності, згідно з якою вона подана до захисту.

Однак, поряд із загальною позитивною оцінкою представленої дисертаційної роботи, вважаємо за необхідне навести **деякі зауваження й побажання щодо її змісту.**

1. У зв'язку з тим, що в об'єкті й предметі дослідження заявлено про дослідження проблеми розвитку готовності педагогічних працівників до інформаційно-управлінської діяльності вчителів у системі післядипломної освіти, вважаємо, що в тексті дисертації необхідно чітко й стисло виокремити специфіку інформаційно-управлінської діяльності кожної окремої категорії педагогічних працівників, як-от: адміністрації закладу освіти, педагогів, методистів закладів дошкільної освіти, асистентів учителів та ін.

2. У підрозділі 1.3 дисертації під час компаративного аналізу розвитку готовності педагогічних працівників до інформаційно-управлінської діяльності в системі післядипломної освіти автор акцентує на зарубіжному досвіді післядипломної освіти педагогічних кадрів. На нашу думку, варто більше уваги звернути саме на порівняльний аспект розвитку готовності фахівців до інформаційно-управлінської діяльності та схарактеризувати сучасний стан цієї проблеми в Україні й інших країнах.

3. Позитивно оцінюючи обґрунтовані дисертантом педагогічні умови розвитку готовності педагогічних працівників до інформаційно-управлінської діяльності, вважаємо, що у підрозділі 2.2 дисертації «Обґрунтування педагогічних умов та моделі розвитку готовності

педагогічних працівників до інформаційно-управлінської діяльності в системі післядипломної роботи» досліднику необхідно:

по-перше, більш ґрунтовно описати форми, технології, методи, прийоми, за допомогою яких було реалізовано в системі післядипломної освіти другу педагогічну умову дослідження – розвиток когнітивно-інтелектуальної сфери суб'єктів педагогічної діяльності, зорієнтованих на опанування вмінь застосування інформаційно-управлінського менеджменту;

по-друге, конкретизувати як відбувався експертний відбір педагогічних умов розвитку готовності педагогічних працівників до інформаційно-управлінської діяльності.

4. На нашу думку, у дисертації, а, власне, у Додатку В, бажано розмістити повну програму спецкурсу «Інформаційно-управлінська діяльність в освітніх системах», що надало б більш повного уявлення про перебіг формувального етапу експерименту. У Додатках Г, Д, Е, Ж, З, які репрезентують тестові завдання для виявлення динаміки розвитку компонент готовності педагогічних працівників до інформаційно-управлінської діяльності для учасників контрольної й експериментальної груп, варто подати опис завдання для виконання тесту. Окрім того, вважаємо за необхідне, більше уваги в дисертації присвятити алгоритмові створення вищевказаних опитувальників, аналізу та перевірці отриманих результатів, адже, як заявлено в роботі, це авторські розроблення.

Проте, висловлені зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку дисертації, яку є усі підстави розглядати як дійсно актуальне, цілком самостійне і завершене дослідження, що безсумнівно має заявлену наукову новизну, теоретичне і практичне значення.

Загальний висновок: дисертація **Сігетія Ігоря Петровича «Розвиток готовності педагогічних працівників до інформаційно-управлінської діяльності в системі післядипломної освіти»** містить ґрунтовний аналіз означеної проблеми; дослідником розкрито шляхи реалізації розробленого комплексу педагогічних умов та моделі; визначено сукупність критеріїв ефективності експериментальної роботи.

Подана до захисту дисертація «Розвиток готовності педагогічних працівників до інформаційно-управлінської діяльності в системі післядипломної освіти» є завершеним самостійним дослідженням, що відповідає вимогам пунктів 9, 11, 12, 13, 14 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567 (зі змінами від 06.09.2016 р.), які ставляться до робіт, поданих на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук, а її автор – Сігетій Ігор Петрович – заслуговує на присвоєння наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Офіційний опонент
кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри
теорії й методики вивчення
навчальних дисциплін
КВНЗ «Херсонська академія
неперервної освіти»

О. М. Худенко

